

NC-953 Seat No. _____
Third Year B. A. Examination
April / May – 2003
Economics : Paper – VIII
(*Indian Economics Problems*)

Time : 3 Hours]

[Total Marks :

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ ભારતમાં છેલ્લા દાયકામાં ભાવોનાં વલણો દર્શાવી કુગાવા વિરોધી નીતિની ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ ભારતમાં વ્યાપારી બેન્કોના રાષ્ટ્રીયકરણના ઉદ્દેશો કયા હતા ? આ ઉદ્દેશો કેટલા અંશે સિદ્ધ થયા છે ?

૨ ભારતમાં આર્થિક વિકાસમાં રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાના ફાળાનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૨ ભારતના વિદેશ વ્યાપારના કદ, સ્વરૂપ અને દિશામાં થયેલા ફેરફારોની સમીક્ષા કરો.

૩ ભારતમાં લેણદેણની તુલાની અસમતુલાનાં કારણો કયાં કયાં છે ? લેણદેણની તુલાની અસમતુલા દૂર કરવાના ઉપાયો સૂચવો.

અથવા

૩ ભારતીય કર માળખાની ખાસિયતો અને મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.

૪ ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્યો વચ્ચે નાણાકીય સાધનોની ફાળવણીનું મૂલ્યાંકન કરો. તેની મુખ્ય સમસ્યાઓ જણાવો.

અથવા

૪ ભારતમાં આયોજનના બોધપાઠો જણાવો.

૫ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે)

(૧) ભારતમાં રોજગારનીતિનું મૂલ્યાંકન

(૨) ભારતમાં ખાધપૂરક નાણાનીતિ

(૩) દસમા નાણાપંચની ભલામણો

(૪) ભારતના નાણાબજારની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ

(૫) ભારતની આયાત-ઉદારીકરણની નીતિ.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry **equal** marks.

- 1** Discuss the price trends prevalent in the last decades in India and discuss the anti-inflationary policy of the Government.

OR

- 1** What were the objective of nationalisation of commercial bank in India ? How far have they been realised ?
- 2** Evaluate the roll of Reserve Bank of India in economic development of India.

OR

- 2** Examine the changes in volume, nature and direction of foreign trade of India.
- 3** What are the causes of imbalance in the Balance of Payment in India ? What measures do you suggest to remove the imbalance ?

OR

- 3** Discuss the characteristics and limitations of Indian Tax-Structure.
- 4** Evaluate the allocation of financial resources between Central and States in India. Mention its main problems.

OR

- 4** Mention the lessons of planning in India.
- 5** Write notes on : (any **two**)
- (1) Evaluation of Employment Policy in India
  - (2) Deficite Financing in India
  - (3) Recommendation of Tenth Finance Commission
  - (4) Main characteristics of Indian Money Market
  - (5) Import-Liberalisation Policy in India.